

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูที่ไม่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และ ระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูที่ไม่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และ ระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 4,284 คน จำแนกเป็นครู จำนวน 2,178 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,106 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถามจำนวน 366 ฉบับ ที่ให้กับผู้บริหารและครู ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนจำนวน 366 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบที (t - test) และการทดสอบเอฟ (F - test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 นำเสนอดังนี้

1.1 งานวิชาการ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ภาพรวมทั้งสองกลุ่ม อยู่ในระดับมากเหมือนกัน โดยมีกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มครู เมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับความต้องการสูงสุดลงมา 3 อันดับ พบว่า กลุ่มครู อันดับแรกคือ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อันดับแรกคือ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ในการพัฒนาวิชาการ ส่วนอันดับรองลงมา พบว่า กลุ่มครู คือ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ในการพัฒนาวิชาการ ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน และอันดับ

ที่สาม พบว่า ทั้งครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการตรงกัน คือ ส่งเสริม และพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ทั้งครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการตรงกัน คือ ส่งเสริมให้มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ และการเรียนการสอนในโรงเรียน

1.2 งานงบประมาณ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ภาพรวมทั้งสองกลุ่ม อยู่ในระดับมากเหมือนกัน โดยมีกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มครู เมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับความต้องการสูงสุดลงมา 3 อันดับ พบว่า กลุ่มครู อันดับแรกคือ ส่งเสริมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อหาความเหมาะสมในการเสนอของบประมาณ ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อันดับแรกคือ ส่งเสริมการจัดทำระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ ที่ดีและตรวจสอบได้ ส่วนอันดับรองลงมา พบว่า กลุ่มครู คือ ส่งเสริมการจัดทำระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ ที่ดีและตรวจสอบได้ ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ส่งเสริมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อหาความเหมาะสมในการเสนอของบประมาณ และอันดับที่สาม พบว่า กลุ่มครู คือ ร่วมจัดระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงานให้ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบทุกภาคเรียน ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า กลุ่มครู คือ ส่งเสริมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ร่วมตรวจสอบการจัดทำบันทึกรายรับ รายจ่ายให้เป็นปัจจุบันและเปิดเผยต่อชุมชน

1.3 งานบุคคล พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ภาพรวม กลุ่มครู อยู่ระดับปานกลาง ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับความต้องการสูงสุดลงมา 3 อันดับ พบว่า ทั้งกลุ่มครู และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นตรงกัน อันดับแรกคือ ร่วมวางแผนอัตรากำลังคนและบุคลากรในสถานศึกษาให้เหมาะสมและเพียงพอต่อนักเรียน รองลงมาคือ ร่วมกำหนดบทลงโทษแก่ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำผิดกฎระเบียบวินัย และอันดับสุดท้ายคือ ดำเนินการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาการศึกษา ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ทั้งกลุ่มครู และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นตรงกัน คือ ส่งเสริมการสร้างขวัญ และกำลังใจเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร

1.4 งานทั่วไป พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ภาพรวม ทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยมีกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มครู เมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับความต้องการสูงสุด ลงมา 3 อันดับ พบว่า อันดับแรก ทั้งกลุ่มครู และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นตรงกัน คือ ส่งเสริม และประสานงานให้มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย รองลงมา พบว่า ทั้งกลุ่มครู และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นตรงกัน คือ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีและระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา และอันดับสุดท้ายพบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ร่วมพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัย ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ มีส่วนร่วมจัดทำระบบการบริหารงานธุรการที่ทันสมัยโดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็วประหยัด และคุ้มค่า ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ทั้งกลุ่มครู และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นตรงกัน คือ ร่วมกำหนดมาตรการวางแผนจัดระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา

1.5 ผลการวิเคราะห์ ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ใน 4 งาน พบว่า ภาพรวมทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยมีกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มครู เมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับความต้องการสูงสุดลงมา พบว่า ทั้งกลุ่มครู และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นตรงกัน อันดับแรก คือ งานงบประมาณ รองลงมาคือ งานทั่วไป อันดับที่สาม คือ งานวิชาการ และอันดับสุดท้ายคือ งานบุคคล ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบ ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาในรายข้อ ด้านงานบุคคล พบว่า รายข้อส่งเสริมการมีวินัยและการรักษาวินัยของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน เป็นรายข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงรายข้อเดียว ในขณะที่ด้านงานทั่วไป พบว่ามี 3 รายข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 1) ร่วมพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัย 2) ร่วมจัดทำข้อมูลนักเรียน และระบบข้อมูลสารสนเทศจากสำมะโนผู้เรียน เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) ร่วมการกำหนดแผนการรับนักเรียน และดำเนินการตามแผน โดย

ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และพบว่า มีเพียง 1 ราย ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียน

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เป็นความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายข้อทุกข้อ และในรายด้านทุกด้าน ตลอดจนภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

2.4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เป็นความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

3. ผลการเปรียบเทียบ ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาในรายข้อ ด้านงานวิชาการ พบว่า รายข้อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นรายข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงรายข้อเดียว ส่วนด้านงานงบประมาณ พบว่า รายข้อส่งเสริมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นรายข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงรายข้อเดียวเช่นกัน ในขณะที่ด้านงานบุคคล ในรายข้อทุกข้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านงานทั่วไป พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 รายข้อคือ มีส่วนร่วมจัดทำระบบการบริหารงานธุรการที่ทันสมัย โดยยึดหลักความถูกต้องรวดเร็วประหยัด และคุ้มค่า และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียง 1 รายข้อเช่นกัน คือ ร่วมจัดหาบุคลากรในการให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เป็นความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ด้านงานวิชาการ เป็นความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า มีเพียง 2 รายคู่ที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับกลุ่มผู้มีอายุ 30 – 39 ปี และกลุ่มผู้มีอายุ 30 – 39 ปี กับกลุ่มผู้มีอายุ มากกว่า 49 ปี ขึ้นไป

3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เป็นความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

3.4 จำแนกตามลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เป็นความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ด้านงานวิชาการ มี 3 รายคู่ที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้ให้ทุนการศึกษา กับกลุ่มผู้เป็นวิทยากร กลุ่มผู้ให้ทุนการศึกษา กับกลุ่มผู้ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ และกลุ่มผู้เป็นวิทยากร กับกลุ่มผู้ร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านงานทั่วไป ตลอดจนภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มี 2 รายคู่ที่แตกต่างเหมือนกัน คือ กลุ่มผู้ให้ทุนการศึกษา กับกลุ่มผู้เป็นวิทยากร และกลุ่มผู้ให้ทุนการศึกษา กับกลุ่มผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ

3.5 จำแนกตามระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เป็นความต้องการที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ใน

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านงานงบประมาณ เป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง มีแผนการจัดทำงบประมาณรายปีที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และดัชนีชี้วัดผลผลิตและด้านผลลัพธ์งบประมาณ ซึ่งทำให้ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า39) ที่กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และยังสอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 (2546, หน้า103) การบริหารจัดการงบประมาณ ต้องมุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

1.1 ด้านงานวิชาการ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ภาพรวมทั้งสองกลุ่ม อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในโรงเรียน งานวิชาการถือว่าเป็นงานหัวใจของการจัดการศึกษาเป็นงานหลักทั้งในมุมมองของการบริหารและการปฏิบัติภารกิจของครูถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ ความสำเร็จของการจัดการศึกษาของหน่วยงานนั้นๆ เป็นอย่างดีสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า เป็นงานที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาต้องดำเนินการในโรงเรียน ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานที่สนับสนุนให้การดำเนินงานวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น งานวิชาการยังเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและ การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนนำไปสู่การยอมรับ ในด้านคุณภาพขององค์กร มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษา มักจะได้รับการพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร และครูผู้สอนต้องให้ความสนใจด้านงานวิชาการเป็นพิเศษ โดยวางแผนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตลอดจนติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านงานงบประมาณ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ภาพรวมทั้งสองกลุ่ม อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า งานงบประมาณเป็นงานที่เกี่ยวกับการเงินทุกประเภทที่มีและใช้ในสถานศึกษา มีการรับ การจ่าย การเก็บรักษา และการบันทึกของการเงินในบัญชีทะเบียนต่างๆ ตลอดจนการกำกับ ควบคุม ดูแล และตรวจสอบเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียน ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับตามที่ทางราชการกำหนดไว้ ดังนั้นสถานศึกษาจะต้อง

ส่งเสริมการจัดทำระบบการบริหารจัดการงบประมาณที่ดีและตรวจสอบได้ ในการจัดทำระบบการบริหารจัดการงบประมาณ โรงเรียนจะต้องมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัว โปร่งใสและสามารถให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามตรวจสอบได้ โดยจัดทำบันทึกการงบประมาณให้เป็นปัจจุบัน และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ และอาจจะแจ้งข้อมูลหรือรายการงบประมาณให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะในการประชุม ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนหรือชุมชนทราบ สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 (2546, หน้า103) ที่กล่าวว่าให้สถานศึกษา เสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการบริหารจัดการงบประมาณ พัสดและสินทรัพย์ ให้เกิดความคล่องตัว ควบคู่กับความโปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จาก ผลของงานและทรัพยากรที่ใช้

1.3 ด้านงานบุคคล พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ภาพรวมกลุ่มครู อยู่ระดับปานกลาง เหตุที่กลุ่มครู อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า งานบุคคลเป็นเรื่องภายในโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องวางนโยบาย วางแผน อัตรากำลังของบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมแก่ความต้องการของโรงเรียน แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของ หน่วยงานต้นสังกัดว่าจะจัดสรรให้หรือไม่ แต่โดยทั่วไปโรงเรียนส่วนใหญ่ก็จะขาดอัตรากำลัง ของบุคลากร บุคลากรที่ได้รับการจัดสรรส่วนใหญ่ก็เป็นครูอัตราจ้าง ดังนั้นความมั่นคงในอาชีพ จึงมีน้อยจึงทำให้บุคลากรมีการเปลี่ยนแปลง โยกย้ายอยู่ตลอดเวลาจึงทำให้เกิดปัญหาแก่ โรงเรียน การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งจากส่วนกลาง จะช่วยให้โรงเรียนมี บุคลากรที่เพียงพอในการทำงาน แต่ในบางครั้งบางโรงเรียนอาจจะต้องหางบประมาณจาก ภายนอกโรงเรียนหรือจากชุมชนมาจ้าง เนื่องจากรัฐบาลจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรมาให้ ไม่เพียงพอแก่ความต้องการของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องดำเนินการสร้างเสริม ความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อหาทรัพยากรมาสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ โรงเรียนสามารถดำเนินการบริหารจัดการได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกิติมา ปรีดีดิลก (2538, หน้า 48) กล่าวว่าการบริหารงานเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา สถานศึกษา จะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการบริหารงานทั้งสิ้น ดังนั้นในการบริหารงานผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมี หลักในการบริหาร และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายซึ่ง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (2) ส่งเสริมให้สังคมมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษา และมาตรา 40 กำหนดให้มี คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของ

สถานศึกษา ด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7 - 21) ในขณะที่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก กลาง ทั้งนี้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า บุคลากร ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถ้าโรงเรียนมีครูหรือบุคลากรทางการศึกษาน้อยก็อาจจะทำให้การจัดการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งจะพบได้ในชนบททางไกลความเจริญบางโรงเรียนมีครูอยู่เพียง 2 คน คือผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เมื่อมีการอบรมหรือประชุมก็ต้องปิดโรงเรียน จึงทำให้นักเรียนไม่ได้รับการศึกษา จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีครูหรืออัตรากำลังคนและบุคลากรทางการศึกษาที่เพียงพอ สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542, หน้า 140) กล่าวว่า สถานศึกษาควรร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันวางแผนอัตรากำลังคนทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว และสรรหาบุคลากรให้มีจำนวนที่เพียงพอกับนักเรียน และมีคุณภาพที่ดีที่จะสามารถบริการ บริหารการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ โดยอาจใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนหรืออาสาสมัครประจำหมู่บ้าน

1.4 ด้านงานทั่วไป พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ภาพรวมทั้งสองกลุ่ม อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่างานทั่วไปเป็นงานที่หน่วยงานต้องกระทำของในทุกๆ ด้าน เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่หน่วยงานหรือองค์กรกำหนดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบโดยมุ่งให้สถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับสุวิทย์ มูลคำ (2543, หน้า 17 - 18) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาควรดำเนินการตามแผนงานของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย โดยมีการประสานความร่วมมือจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เช่นเดียวกับ กัลยา วิลาวรรณ (2539 หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไป เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการกิจ การวางแผน การให้การสนับสนุน การประสานกับหน่วยงานต่างๆ การบำรุง การรักษา การใช้วัสดุครุภัณฑ์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา และการจัดบริการอื่นๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการบริหารงานของสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบ ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านงานทั่วไป จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ทั้งนี้เพราะว่าการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนชุมชนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงานอย่างเดียวกัน คือ ร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนของตน พัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของตนให้มีคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีคุณธรรม เป็นคนเก่งสามารถช่วยเหลือตนเองและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ สามารถดำรงชีวิตประกอบอาชีพอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข และไม่เป็นภาระแก่สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็ตาม หรือเป็นบุคคลใด หรือดำรงตำแหน่งใดทางสังคมก็ตาม ต่างก็มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์อันเดียวกัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 42) เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 19 -20) กล่าวว่าการจัดการศึกษาโดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา คือ การสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ มีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจองค์ประกอบของความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างชัดเจน

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ทั้งนี้เพราะว่า การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่มักคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของโรงเรียนเพียงฝ่ายเดียวที่ต้องดำเนินการตามระเบียบ กฎหมายเป็นขั้นตอน ทางชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงมีความรู้สึกยุ่งยากและกลัวความผิดที่จะต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 23) ซึ่งแนวการจัดการศึกษาแต่เดิมนั้นเป็นการจัดการศึกษาโดยรัฐ ประชาชนในท้องถิ่นมิได้มีส่วนร่วม โดยตรงต่อการจัดการศึกษา ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นขาดบทบาทที่จะแสดงแต่มีฐานะเป็นเพียงผู้เข้าชม ขาดการแสดงความคิดเห็นทั้งๆ ที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ การละเลยไม่เห็นความสำคัญของชุมชนเป็นการมองข้ามทรัพยากรที่สำคัญ ที่จะอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานของโรงเรียนไปอย่างน่าเสียดายและบางทีจะก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ, 2540, หน้า 4) ดังนั้นการส่งเสริมให้ชุมชน หรือบุคคลต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ถึงแม้บุคคลดังกล่าว จะมีอายุที่แตกต่างกันแต่ก็มีมุมมองที่คล้ายกัน เกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษา ผู้ที่มีอายุน้อยแต่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงก็จะมีแนวคิดที่กว้างไกลตอบสนองกับยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ส่วนผู้ที่มีอายุมากก็จะมีประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งทั้งสองกลุ่มถ้าร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาการจัดการศึกษา เชื่อมั่นได้เลยว่า การจัดการศึกษาของไทยจะประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ทั้งนี้เพราะว่า การจัดการศึกษาถือได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกคนและทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ดำเนินการให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาชาติ ที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความรู้ และมีคุณธรรม ซึ่งในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 42) ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในเชิงปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ที่ว่ากำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจ การบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคลและงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 6) ซึ่งถ้าทุกคนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา และทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนในหมู่บ้านของตน ก็จะทำให้บุคลากรของหมู่บ้านเป็นคนดี มีความรู้ และมีความสามารถ

2.4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ทั้งนี้เพราะว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ถึงแม้จะมีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน แต่ก็มีความคิดคล้ายๆ กัน โดยเฉพาะในเรื่องของระบบการบริหารงานภายในโรงเรียน ซึ่งหลายคนอาจคิดว่าเป็นระบบที่ยุ่งยากและซับซ้อน และเกี่ยวเนื่องกับกฎ ระเบียบทางกฎหมาย ซึ่งถ้าไม่ได้ศึกษาหรือได้ปฏิบัติจนเป็นความเคยชินก็จะไม่เข้าใจในระบบการบริหารงาน แต่ทั้งนี้การบริหารงานโรงเรียนจะดำเนินเพียงกลุ่มบุคคลเฉพาะกลุ่มไม่ได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่ายเข้าร่วมดำเนินการ สอดคล้องกับวิจิตร วรุตบางกูร (2543, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อ

ให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนและผู้สนใจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะคิด ค่านิยม พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และประเทศชาติ และยังสอดคล้องกับประธาน หอมพูล (2536, หน้า 8) ที่กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียนเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม จะเห็นว่าการบริหารโรงเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวบทในการกำหนด คุณภาพของนักเรียน เช่นเดียวกับกรมสามัญศึกษา (2542, หน้า 8) กล่าวว่าสถานศึกษาต้อง พัฒนาระบบการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ที่เรียนจบ การศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

3. การเปรียบเทียบ ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ใน รายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านงาน ทั่วไป จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ทั้งนี้เพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งที่เป็นเพศชายและเพศหญิง ต่างก็เห็นว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนควรจัดให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานตาม หลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุก เวลา ทุกสถานที่ มีการประสานร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เช่นเดียวกับพิชัย เสวียมจิตต์ (2542, หน้า 289) ได้ กล่าวไว้ว่า สถาบันการศึกษา คือ สถาบันแห่งหนึ่งของชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการนำ การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เป็นศูนย์พัฒนาชุมชน ส่งเสริม ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นสถานฝึกงานอาชีพตลอดจนเป็นศูนย์ดำเนินงานของทางราชการ ทำนองเดียวกับคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ก็มีบทบาทและความสำคัญต่อ สถาบันการศึกษา เช่น ช่วยเหลือสนับสนุนสถาบันในด้านต่างๆ ช่วยอนุรักษ์และถ่ายทอด วัฒนธรรมชุมชน เป็นสถานที่ตั้งของหน่วยงานองค์การสถาบันการศึกษาช่วยพัฒนาปรับปรุง การจัดสิ่งแวดล้อม กำหนดปรัชญา จุดหมายของสถาบันให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของ ชุมชนที่สถาบันตั้งอยู่ ตลอดจนบทบาทในการควบคุม สนับสนุน การดำเนินงานของสถาบัน สถาบันจะอยู่ได้ต้องอาศัยความเชื่อถือ และความร่วมมือของประชาชน ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าว ดังนั้นกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจึงมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ทั้งนี้ เพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นตัวแทนของชุมชน ในการร่วมกันบริหารและพัฒนาโรงเรียน เริ่มตั้งแต่การร่วมวางแผน กำหนดนโยบายของโรงเรียน ร่วมดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ในรูปแบบของการสนับสนุน ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยประสานความสัมพันธ์ เสนอแนะ นำทรัพยากรท้องถิ่นช่วยพัฒนาโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้พัฒนา เช่น การประชุมสัมมนาพาไปทัศนศึกษาทำให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 31-41) ที่กล่าวว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านงานวิชาการ เป็นความต้องการที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว ทั้งนี้เพราะว่างานวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพ และมาตรฐานของผู้เรียน และตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32 – 38) กล่าวว่างานวิชาการ เป็นกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด อันได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหลักที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและรวมถึงการอบรมศีลธรรมจรรยา และความประพฤติของนักเรียนเพื่อให้เป็นคนดี ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าว ผู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ทั้งด้านวิชาความรู้ และด้านประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ดังนั้นกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน จึงมีความต้องการที่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ทั้งนี้เพราะว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามถึงแม้จะมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ต่างก็มองว่า ในการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนควรต้องร่วมมือกันในทุกๆ ฝ่าย และแจ้งผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายรับทราบด้วย เพื่อความโปร่งใส และให้

การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน เข้ามามีบทบาทในรูปคณะกรรมการชุดต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อร่วมให้คำปรึกษา ช่วยสอดส่อง ดูแลและวางแผนพัฒนาโรงเรียน รวมถึงการระดมทรัพยากรจากชุมชน มาสนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 (2) ส่งเสริมให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ใหบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กร ปกครองท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของ สถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการโดย ตำแหน่ง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7 - 21)

3.4 จำแนกตามลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน พบว่า

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันไป จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ทั้งนี้เพราะว่า ในปัจจุบันการจัดการศึกษามีใช้มีเพียงแคในโรงเรียน แต่การจัดการศึกษายังมีอีกหลายรูปแบบ ที่จะให้ประชาชน ทุกคนได้มีโอกาสเรียน หรือเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการจะพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียน ควรจะต้องประสานความร่วมมือกับทุกๆ ฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้กับนักเรียน หรือผู้เรียนทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยได้อย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดแผนงานและดำเนินการตามแผน โดยประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนจะต้องจัดทำแผน การปฏิบัติงานประจำปี และปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยมีฝ่ายแผนงานโรงเรียนเป็นผู้ดูแลและ ประสานการดำเนินงานกับทุกฝ่ายในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน เพื่อให้ การดำเนินงานตรงกับความต้องการของทุกฝ่ายและเกิดประสิทธิผลสูงสุด เช่นเดียวกับสุวิทย์ มูลคำ (2543, หน้า 17 - 18) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาควรดำเนินการตามแผนงานของโรงเรียนที่ ได้กำหนดไว้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย โดยมีการประสานความร่วมมือ จากบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย สอดคล้องกับศุภนิตย์ วัฒนชาติ (2540, หน้า 72) กล่าวว่า ระบบครอบครัวเป็นระบบทางสังคมระบบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อ การบริหารการศึกษาของโรงเรียน การศึกษาถึงพื้นฐานและความคิดเห็นของบิดามารดาหรือ ผู้ปกครอง นักเรียนจะทำให้ทราบถึงความมุ่งหมายของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของ การบริหารงานของโรงเรียนและการพัฒนาบุคลากรในอนาคค

3.5 จำแนกตามระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในรายด้านทุกด้านและภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ทั้งนี้เพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างมองว่า สถานศึกษาหรือหน่วยงานองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ส่วนใหญ่จะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้มีใช้เฉพาะแต่ในโรงเรียนเท่านั้น แต่ทว่าภายนอกสถานศึกษายังมีแหล่งเรียนรู้อีกมากมายที่จะให้นักเรียนได้สืบค้น หรือศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และสอดคล้องกับชีวิตจริงของตน สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2540, หน้า 4 – 21) ที่กล่าวว่า โรงเรียนต้องประสานกับหน่วยงานองค์กร หรือสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาสถานศึกษา เช่นเดียวกับกรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 9) ที่กล่าวว่า โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน และระดมทรัพยากรการศึกษาจากชุมชนมาใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษา และยังคงสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542, หน้า 140) กล่าวว่า สถานศึกษาควรร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันวางแผนอัตรากำลังคนทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว และสรรหาบุคลากรให้มีจำนวนที่เพียงพอแก่นักเรียน และมีคุณภาพที่ดี ที่จะสามารถบริการ บริหารการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ โดยอาจใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนหรืออาสาสมัครประจำหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 หน่วยงานส่วนกลาง

จากการวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะด้านงานงบประมาณ เป็นด้านที่พบว่ามี ค่าเฉลี่ยสูงสุด หน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการโรงเรียน ควรนำผลการวิจัย ไปวางแผนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารงานโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน ในรูปแบบของการมีส่วนร่วมใน

การบริหารงานงบประมาณ และสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จากการวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะงานงบประมาณ เป็นด้านที่พบว่ามี ค่าเฉลี่ยสูงสุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานระดับปฏิบัติ ควรนำผลการวิจัยไปสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารโรงเรียน และผู้รับผิดชอบเห็นความสำคัญของการพัฒนา โดยเฉพาะในด้านงานงบประมาณ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเป็นด้านที่มีระดับความต้องการมากที่สุด

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน

จากการวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะงานงบประมาณ ซึ่งเป็นด้านที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และในรายชื่อคือ 1) ส่งเสริมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อหาความเหมาะสมในการเสนอขอ งบประมาณ 2) ส่งเสริมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา 3) ร่วมจัดระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงานให้ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบทุก ภาคเรียน 4) ระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา 5) ร่วมจัดทำระบบการบริหารการเงิน เป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน 6) ร่วมตรวจสอบการจัดทำบันทึกรายรับ รายจ่ายให้เป็นปัจจุบันและเปิดเผยต่อชุมชน และ 7) ส่งเสริมการจัดทำระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ ที่ดีและตรวจสอบได้ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรนำผลการวิจัยไปวางแผนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารงาน โรงเรียน โดยกำหนดเป็นนโยบาย และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลัก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานด้านงานงบประมาณ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ อยู่ในระดับ

มาก ดังนั้น จึงควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานงบประมาณ

2.2 จากผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยเฉพาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการให้ความเห็นชอบการรับทราบ และการเสนอแนะต่อการบริหารโรงเรียน ตามบทบาทหน้าที่ในการบริหารของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านงานงบประมาณ